

Brașov, 1 Decembrie v. 1890.

Luptele partidelor maghiare din dietă ne oferă o ciudată pri-
velisce. În aceeași măsură în care
acestea fac cele mai mari opin-
tiri spre a asigura din ce în ce
mai mult neatehnarea statului
ungar de către Austria, ele își
înstrăineză poporele nemaghiare
voind a-și întări totodată supre-
mația rasei lor cu măsurile și
uneltiri de maghiarisare, cari sunt
pe și ce merge mai cutezătoare.

Vor să fie tari și indepen-
denți și totuși nu numai că nu
se silesc a câștiga simpatia po-
porației statului, der riscă a o
preface chiar în ură orbă prin
multele atentate îndreptate în
contra existenței naționale a po-
porelor nemaghiare, cari formeză
majoritatea covârșitoare a locuito-
rilor statului.

O astfel de politică fără cap
abia își mai află părechia în is-
toria. Cum se ni-o explicăm?

Orî cât de mult am voi să
punem această nenorocită politică
în socotela temperamentului hu-
nic și al fanatismului de rasă,
n'am pute să ajungem la o es-
plicare multămitore. Adevărat,
că fanatismul contrariilor noștri
sprijinesc și nutresc mult e sa-
gerațiunile lor în toate, der nu
numai acest fanatism a cres-
cut șovinismul destrăbălat de
astăzi.

Decă astăzi lucrurile au
ajuns așa departe în Ardél și
Tera ungurescă ca guvernul să
cuteze a pune la ordinea zilei în
dietă cesiunea maghiarisării mi-
cilor copii dela 3—6 ani prin
înființarea de „Kișdedovuri” și ca
maghiarisarea să fie proclamată
pe față, în dietă și afară de dietă,
ca scop al statului, atunci, decă
voim a fi drepti, trebuie să mă-
turisim că mai mult decă fan-
atismul maghiar a contribuit
la acesta indolența națunilor ne-
maghiare.

Nu voim să dicem, că Ro-
mâni, Slovaci, Sârbii și Sasii nu
s'ar fi luptat în potruva maghia-
rismului violent modern, der
luptându-se izolați și desbinați, fi-
care națiune pentru sine și cu ne-
încădere în cealaltă n'au putut
să dea efect luptelor lor și
prin urmare nici n'au putut do-
bândi alte rezultate, decă prin
acesta culpabilă nepă-are și ne-
prevedere într-o cesiune de a fi
său a nu fi, au ușurat contrari-
lor lor comun jocul și i-au
făcut tot mai sumeți, îngâmfați
și mai cutezători.

Etă gena desvoltării șovi-
nismului modern. Românul ar
dice în asemenea cas, că națu-
nile nemaghiare au lăsat ca ce-
lor dela putere să le crescă
córnele mari.

Decă luăm a mână diarele
române, slave și germane din Ar-
deal și Ungaria, ne convingem,
că toate constată același lucru,
că adecă uneltirile de maghiari-
sare au ajuns la culme și că pe
și ce merge naționalitățile sunt
tot mai cutezătoru provocate de
cătră cei dela putere.

Aceste constatări înse de or-
dinar n'ajung la altă conclu-
siune, decă că fiecare națiune
șiș promise în parte că nu se va
da legată. Astfel, de pildă, scris
în zilele trecute diarul sârbesc
„Branik”, după ce arată ce mare
reș a produs politica de maghia-
risare: „voim să așteptăm până
ce bóla șovinistilor maghiari va
trece. Până când avem consciința
de noi înși-ne și așa nu ne va
put strica această bóla”.

Acăsta este o slabă mângăiere,
pentru că vedem că șovinistii
lucréază în mod sistematic și că
lucrarea lor nu este așa de ne-
stricaciósă cum i-se pare foii sâ-
rbesci.

Cu mult mai bine ar face
toia sârbescă, când ar îndemna
pe conaționalii săi, ca cel pu-

țin acuma față cu proiectul de
lege pentru asilurile de copii, care
amenință pe toți în asemenea
mod cu maghiarisarea, să caute
a se înțelege cu celelalte națu-
năități pentru o procedere și o
apărare comună.

O astfel de procedere și apă-
rare comună a naționalităților
ar fi cel mai bun lécu în po-
triva bólei șovinistilor maghiari.

Revista politică.

Dinăuntru. Incă de pe la începutul
lui Decembrie se discută în dieta un-
gurescă cu mult foc cesiunea fabricei
de arme unguresci. Când s'a înființat
această fabrică, Ungurii erau mândri, ei
aveau mari speranțe în ea, der forte
puțin a ținut această mândria a lor,
pentru-că fabrica abia s'a înființat și a
și trebuit să cadă.

În această cadere și desființare a fa-
bricei unguresci de arme, Ungurii ved
o mare rușine pentru nația ungurescă.
Diarele unguresci opoziționale și inde-
pendente se unesc într-o constata a-
căsta și vina o aruncă asupra ministrului
de honved br. Fejervary, pe care-l
acusă cumplit din cauză că n'a spri-
jinit fabrica și a lăsat-o să cadă.

Înființată a fost cu deosebire vor-
birea ce a ținut în dietă deputatul
Polonyi Géza, care în ședința dela 5
Decembrie atacă pe ministrul Fejervary
fără nici o cruțare.

Ministrul Fejervary, dișe Polonyi,
nu are sentiment patriotic; el nu
simțese așa, după cum pretindă aspi-
rațiunile naționale maghiare. Ministrul
n'a fost pătuns de dorința, ca prin
fabrica ungurescă de arme să întărească
puterea de apărare a națiunei și să
asigure pentru viitor existența acestei
națiuni. Nu se póte ca ministrul Fejervary
să aibă un sântământ patriotic
cum se cade, deore-ce el n'a gustat
din suferințele, ce l-a îndurat națiunea
ungurescă pe la anii 50, fiind-că însu-și
se afla tocmai între aceia, cari apăsau
pe Unguri. Când s'a făcut ministru,
nici nu șia bine unguresce. El nu se

póte deră să aibă bune sântămint
patriotice și de aceea el a preferit
mai bine să cumpere arme dela o fabrică
din străinătate, în loc de a sprijini și de
a cumpere arme dela fabrica ungurescă.
Elu anume a voit să dobore fabrica
ungurescă în folosul străinilor.

Prin doborrea fabricii, dișe mai
departe Polonyi, națiunea ungurescă a su-
ferit o rușine înaintea tuturor străi-
nilor, dândă doveți, că Ungurii nu
sunt în stare să susțină o fabrică de
arme; statul unguresc a pierdut 16
jugere de loc și toate favorurile, ce so-
cietatea fabricii i-le garantase prin lege.
Apoi banii, ce i-a dat statul pentru
180,000 de puscă, au trecut în străi-
nătate, în loc de a-i da fabricii un-
guresci, dela care trebuia să cumpere
acele arme. În fine 800—900 de lucră-
tori și-au pierdut pânea, ér societatea,
care înființase acea fabrică pe acțiuni,
a pierdut 800,000 fl. Acestea sunt pier-
derile Ungurilor, der din caderea fa-
bricii unguresci au trasă forte mari fo-
lôse nisce întreprindători din Viena, cari
au fost amestecați în afacere.

În tot timpul vorbirei, Polonyi a
fost viu aprobat din partea opozițiunei
unguresci. Elu a propus în fine, ca
dieta de-o parte să se îngrijescă de a
se înființa fără întârziere o nouă fabrică
ungurescă de arme, ér de altă parte
dieta să alegă o comisiune de 15 mem-
bri, care să cerceteze cu de-amăruntul
cauzele căderii fabricii și să se con-
vingă într-o portă vina ministrului.

După această s'au început apoi certele
în dietă. Mulțime de deputău vorbit ase-
menea lui Polonyi, lovind fără nici o cru-
țare în ministrul Fejervary. Cu deose-
bire deputatul Dionisiu Pázmándy, prin-
tr-o vorbire se silă a arăta, că minis-
trul nu sânt maghiar, că elu numai
de dragul străinilor n'a vrut să spri-
jinescă fabrica ungurescă de arme și
altele.

Ministrul de honved br. Fejervary,
în răspunsul, ce l'a dat lui Polonyi,
spuse, că elu din totă inima ar fi dorit
să înflorască fabrica ungurescă de arme,
der decă nu-i putere, nu-i, și s'a ispră-
vit. Ca să se înființeze o fabrică nouă

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Colinde.

I.

Născerea lui Christos.

Doi pe drum își merg,
Dómne!*)
Doi își drumăresc.
Da drumari cine-s?
Una-i Maica Sfântă
Cu Sântul Iosif.
Séra de'nsera
Sălaş își cerca
Séra de Ajun
Curtea lui Crăciun.
Iosif grăția:**)
„Nu ni-i da sălaş”
(Crăciune??)
Crăciun cuvânta:
(Dómne!)
„Póte, că v'ăși da,
(Iosife)

D'am sălăi cam grei*)
Totuși eu voi da
Eslea boilor
Grajdul cailor.”
Maica se ducea
(Dómne)
Sălaş își făcea
In grajdul cailor.
Nóptea dela-o vreme
Pe Maic'ajungea
Nisce munc cam grele
Fiiu Sântu nu-l putea nasce
De sunet de frêne,
(Dómne)
De rosuri de cai;
Cai-o frosnoia
Munc o îngreia.
Maica se ducea
Sălaş își făcea
In eslea boilor;
Boii-o abura,
Munc o ușora,
Điuă se făcea,
Fiiu Sântu își născă.
Crăciun pricepea
Și mi-și cuvânta

*) grei=mulți.

Cătră sluga sa:
„Ean ieși cam'nafară
(Slugă)
Și veți cei sălăi de-a séră,
Și veți n'au perit?”
(Slugă.)
Sluga-și cuvânta:
(Dómne.)
„Stápăne Crăciune
Dec'afară-i véră
Și in casă érnă.”
Crăciun pricepea
Și mi-se'ntindea
La cámara sa,
Și mi-și apuca
Valur de joljuri,
Scuteți de mētasă,
Făse de bumbac
Și mi-le'ntindea
Pe negru-i pământ
Și-l înfășia
Și mi-l boteza:
Domnul cerului
Și-a pământului,
Maica-și cuvânta:
„Fire-ăș alduiți
(Voi boi)
De mine, de Fiiu

Și de Dumneșeu,
Și s'aveți sașă
Pe brézdă mergend
Cu gura rumpend.
Și-ți fi blăstemați
(Voi cai)
De mine, de Fiiu
Și de Dumneșeu,
Să n'aveți sașă
Numa-odată'n an
In diua de Ispas
Și-atunci într'un césu.”
II.
Fatimele lui Christos.
Da'ntrébă-se n'trébă
(Sfinții)
Da'ntrébă-se n'trébă
(Doi corinde-mi.)
Da'ntrébă-se n'trébă
Sfinții la Dumneșeu
(Sfinții etc.)
Din ce s'a făcut
Miru-și pe pământ*)

*) „Din ce s'a făcut” lucrul acela, de
care se miră pe pământ, anume: de se da
botéză etc. „da” este particularismul graiului
poporal.

*) Acăsta colindă se cântă așa, că după
totușirul se dice „Dómne”, ori „Iosife”, ori
„slugă”, ori „Crăciun”, după cum se vorbește
cu asta ori cu cela; și se repetă încă odată
șirul
**) grăția=grăia, vorbia;

de arme, ministrul dăce, că nu se poate; decât s'ar înființa o fabrică mare, n'ar avé ce lucra; decât însă s'ar înființa una mică, ea în timp de războiu n'ar puté fabrica în grabă atâtea arme, câtú arú trebui. Ministrul cerú se se respingá propunerile lui Polonyi.

Suntú vre-o două săptămâni de când discuțiile asupra repozatei fabrice de arme unguresci se continuá mereu cu mare focú; unii îl iau pe ministrul în apărare, mulți însă îl cârăe mereu și'lu suspicióneză greu. D-lú Fejérváry a avutú și cu contele Káluoky unú conflictú aspru, care a provocatú o scená furtunósá în dietá. Acum desbaterea s'a terminatú primindu-se raportulú ministrului de honvedí și rămânéndu pe josú opoziția cu cercetarea cerutá.

Din afará. În ziua de 10 Decemvre n. s'a deschisú noulú parlamentú italianú. În discursulú tronului se dăce, că Italia câștigá din ce în ce mai multá încredere și autoritate în afará, ceea ce este întâia garanția a păcei. Credincióșá aliațilorú s'ei sincerí în dorința sa de a trăi în pace cu tóte puterile, Italia vede cu multámire, că ori-ce pericolú de complicațiunii internaționale este deláturatú și că în tótá Europa se lătescú și se întârescú cele mai pacifice prospecte. Discursulú arată apoi bunele intențiuni ale guvernului italianú în Africa și că în înțelegere cu guvernele amice se vorú delimita teritoriile cucerite. Apelézá apoi la sprijinulú și munca parlamentului, ceréndu-i mai alesú ca priu legile ce le va aduce, se contribuie la îmbunătățirea sórtei muncitorilorú. Reorganizarea armatei fiindú terminatá, Italia se simte destulú de tare. Vorbindú apoi de starea financiarilorú regele sperá, că priu economiile, ce se vorú realiza prin organizarea impozitelorú, se vorú echilibra finacele statului. Discursulú terminá amintindú, că conformú tradițiunilorú casei sale, regele va garanta totdeuna drepturile religiunii strămoșilorú și fără a atinge libertatea altorú culte, nu va permite însă niciodatá ca în numele acestei bisericiú se se vatemé pentru scopuri politice drepturile sale suverane.

Se telegrafézá din Petersburgú cu data de 11 Decemvre, că noua lege în contra Evreilorú va fi publicatá cu începutulú anului 1891. Acéstá lege opresce de ase vinde, aréndá séu ipotéca (zálogi) proprietáții la Evrei. Evreilorú li-se vorú lua pământurile ce le posedú. Neguțătorilorú evrei de frunte li-se va detrage privilegiulú ce l'au avutú până acum, de a-și puté câștiga pământuri în ținuturile nelocuite de evrei. De asemenea li-se vorú detrage și meșteșugarilorú evrei drepturile avute până acum. Toți cei ce vorú călca aceste dispozițiuni

vorú fi aspru pedepsiți, fiá Evrei, ori creștini.

Đilele trecute s'a ținutú la Londra o mare întrunire sub președința primarului Londrei, la care au luatú parte bărbați însemnați din tóte clasele, cu cardinalulú Manning, Archiepiscopulú din Canterburg, toți episcopii și o mulțime de bărbați de statú din tóte partidele.

Scopulú acestei întruniri a fostú a protesta contra persecuțiunilorú, la cari suntú espusi Evreii în Rusia chiar din partea autoritățilorú, și asupra legilorú excepționale, ce au fostú create pentru ei. Adunarea a decisú și a însărcinatú pe Lordulú Mayor a adresa o petițiune împératului Rusiei ceréndú deláturarea acestorú legi.

ȘCOLILE ĐILEI.

Pedepsiți fără milá. Cetitorii noștri își vorú aduce aminte, că astá-vérá vr'o 14 dintre călăreții, cari au întâmpinatú la gará pe d-lú Dr. A. Mureșianu, când s'a reintorsú dela procesulú de pressá, ce l'a avutú în Clușiu, au fostú pedepsiți cu câte 10 fl. amendá în bani, eventualú areștú de 48 óre, pentru-cá nu făcurá mai înainte arátare la poliția. Tinerii, în frunte cu d-lú proprietarú G. Puiu, au înaintatú recursú la autoritatea comitatensá. Recursulú lorú însă a fostú respinsú acuma din partea d-lui viceșpanú și în urma acésta amintiții călăreți suntú provocați de poliția, ca în timpú de 15 đile se plátéscá amenda de 10 flor., căci la din contrá va urma execuțiunea.

Au fostú dér și în a doua instanță pedepsiți fără milá tinerii români, cari și-au manifestatú unú nobilú sentimentú naționalú, și încă cu maximulú pedepsei. De ce atáta asprime? — Intrebați pe șovinistii dela foile unguresci, cari au strigatú atunci ca din gura șerpelui în potriua Românilorú brașoveni pentru-cá s'au încumétatú a-și aráta pe față și fără stălá bucuria, ce au simțitú înțelegéndu cum a apératú directorulú „Gazetei“ la Clușiu cauza limbei române.

Nenorocire. Din Bichigiu ni-se scrie: În 30 Noemvre proprietarulú armeanú Lazarú János din Șermașú, de pe Câmpia, avéndú se cerceteze o turmá de porci, ce-o avea prin pădurile Bichigiului, la re'nórcere avéndú se trecá peste o vale și fiindú apa mare, trásura cu 4 cai, împreună cu proprietarulú Lazarú, cu visitiulú și cu unú dirigătorú alú séu, cădurá în apă. Ómenii abia au scăpatú cu viétá dintre valurile apei, ér caii s'au înecatú, trásura, cu totú ce era pe ea, s'a perdatú în apă. — Pe hotarulú acestei comune s'au mai întâmplatú

și alte nenorociri din cauza drumurilorú celorú rele, cu tóte acestea autoritățile comitatului iau pe bieții locitorii din Bichigiu și-i ducú la drumulú comitatensú, ér pentru regularea drumului lorú vicinalú, ce trece de-alungulú primejdiósei vái printre stânci și deluri, nu numai că nu le dá nici unú ajutorú, dér pe lângá tóte cererile, nici măcarú atáta nu face, ca pentru vre-o trei ani de đile se scutescá pe locitorii din Bichigiu de drumurile comitatense, pentru a-și puté regula drumulú vicinalú alú lorú.

De bună sémá, că decá numai unulú ori doi dintre Ungurii stápanitorii ar páți asemenea arménului Lazarú, locitorii din Bichigiu în celú mai scurtú timpú arú avé drumuri minunate.

Aniversarea unirei principatelorú române, după cum ne spune „Românulú“ va fi de astá datá sərbătoritá în Bucuresci într'unú modú câtú se póte de solemnélú.

Jubileulú constituției române. În anulú viitorú se vorú implini 25 de ani dela proclamarea constituției în România. Se va constitui unú comitetú pentru sərbarea acestui jubileu.

Delegații germanú și austriaci, cari suntú întruniți la Viena pentru încheierea convențiunei comerciale între Austria și Germania, au prânditú la 9 Decemvre n. la palatú. Pe lângá delegați au luatú parte la acestú prándú d-nii: Kalnoky, Taaffe, Orczy, Falkenhahn, Dunajewsky, Racquehem. Cu acéstá ocașune Maj. Sa împératulú își exprimá speranța, că negocierile vorú ajunge la unú bunú sférșitú.

Pentru tuberculoși. Eforia spitalelorú civile din Bucuresci intenționezá a înființa unú spitalú pentru tractarea bolnavilorú tuberculoși (ofticoși) după sistemulú lui Koch, sub conducerea doctorului Assaky. Spitalulú va fi împărțitú în 2 secțiuni și anume, una pentru tuberculoșá esterná, sub doctorulú Kiriacú, și alta pentru tuberculoșá interná, sub doctorulú Olchowsky.

Ioanú Orth. „Hamburger Corespondenz“ aflá, că corabia „Margareta“ a lui Ioanú Orth (archiducele Ioanú de Austria), a fostú védutá pentru ultima órá la 31 Iuliu, de către bastimentulú ham-burgezú „Maria Mercedes“, la înálțimea capului Horn. În acea đi a fostú pe acolo o furtună inspáimentátore și unú frigú de 15 grade.

Demonstrația tinerimei române în Clușiu. Ađi săptămána amú împărțășitú cetitorilorú noștri pentru prima órá, în

numérulú de Duminecă, scirea despre demonstrația, întâmplatá în teatrulú din Clușiu Vinert séra. În séra aceea s'a datú pentru întâia órá în Clușiu piesa scrisá în limba germaná și tradusá în unguresce „Nunta din Valeni“, compusá de ovreii M. Brociner și Ganghofer. Acéstá piesá presentá societatea din România în lumina cea mai rea și nemoralá. Tendința nu póte fi decâtú a înegri tóte clasele din România, dér peste acéstá, piesa nu are nici o valóre literará este unú talmeșú-balmeșú de patimi murdare, de caractere próste și de fapte fără legáturá, și nenaturale, cari înfáțíșézá viétá în sinulú poporului românú de dincolo, cu totulú schimositá.

Tinerii Români din Clușiu, védéndú cu câtú svonú s'a pusú în scená de către direcțiunea teatrului din Clușiu reprezentarea acestei piese, au demonstratú în contra ei cu unú curagiu vrednicú de tótá lauda. Indatá ce s'a ridicatú cortina (Vinert séra), s'au audítú din tóte părțile teatrului flueráturi, și totú felulú de strigári de desaprobare, între cari și strigarea: ástai cavalerismulú maghiarú? Publiculú maghiarú n'a respectatú acéstá demonstrațiune îndreptáțitá a Românilorú, precum se cuvenia, ci mulți din sinulú lui au răspunsú la demonstrarea tinerilorú români cu amenințári și înjuráturi. Ei strigau „le az oláhokkal, ki kell úriteni a karzatot, felső 3-ik páholyt“... Se desfășuraserá scene ca cele din „Peleskei notárius“, dér după firea împrejurárilorú, ceva mai vehemente. Șovinistii începurá a striga după poliția, care se afla de față în mare numérú, căci foile vorbiserá deja de-o eventualá demonstrația, din partea Românilorú. În urma acésta 3 tineri români furá areștați și tiréți la poliția, anume Domnii: Ioanú Nicórá, Ioanú Radu și Romulusú Popú, precum și unú universitarú ungurú cu numele Szakács, care s'a apératú cu aceea, că a fostúvíctima erórei.

Acești 3 tineri români au fostú escortați și deținuți în contra § 193 alú legii criminale. Servitorii orașului i-au insultatú pe toți trei și i-au maltratátú, lovindú-i. Radu și acum își arátá vátámarea degetului. Ni-se scrie, că unú polițistú superiorú a strigatú „az összes oláhokat fel kellene akasztani“ (ar trebui spéndurați toți Români). Martorii ai acestei barbare strigári suntú o Evreică și doi cismarii. Abia după mai multe óre au fostú éráși liberați numiții tineri la intervenirea unui avocatú românú din Clușiu.

Điarele cele trei din Clușiu au scrisú în urma acésta cu multá dușmániá în contra Românilorú, invinovátindú-i, că au atacatú teatrulú și publiculú ungurescú, pe când numai de piesa jidovésá s'a tractatú, și acúsândú mai alesú pe

De se da botézá
Din págáni, creștini?
„Ce mă ispititi,
Că voi bine sciți,
Când mă prinserá
Cei câni de Jidovi
În séra de Joi mare
Și mine duserá*)
Joi pe scăpátatú
În curtea lui Pilatú.
Ce mă ispititi
Că voi bine sciți,
Că mie-mí făcurá
Ce-i câni de jidovi
Bréu de măceșú
Și mine 'ncinserá,
Tare mă strânsérá,
Pelița-mí frânsérá,
Pelița-și pica
Pe negrulú pământú.
Tatálú nu lásá
Peliți'peritóre,**)

*) „Și mine duserá“ în locú de: „mă duserá.“ Poporulú de aici folosese fórte adeseori ast-felú de scurtári, însă numai în Colinde; așa și mai josú: „și mine 'ncinserá.“
**) „Peliți'peritóre“ în locú de: „pelița peritóre“; eliminare neîndatinatá, dér aici o pre-

Ci mi-o vilui
Tuța gráului
Vița vinului.
Ce mă ispititi
Că voi bine sciți:
Bine ca și mine,
Că mie-mí făcurá
Cei câni de jidovi
Cunună de spiní,
În capú mi-o puserá,
Tare-o apásará
Pěrú galbenú ciuntará,
Pěrú galbenú pica
Pe negrulú pământú.
Tatálú nu lásá
Pěrúțú peritorú,
Ci mi-lú vilui
Busuiocú rotundú,
Miru-și pe pământú.
Ce mă ispititi
Că voi bine sciți?
Bine ca și mine,
Că mie-mí făcurá
Cei câni de jidovi
Cruciță de bradú

tinde ritmulú și melodia și poporulú cum se vede, ține mai multú la acestea decât la gramaticá.

Și mă réstignirá.
Ce mă ispititi
Că voi bine sciți,
Că mie-mí făcurá
Cei câni de jidovi
Cuie de oțelú
Și mi le báturá
Prin talpe, prin palme.
Ce mă ispititi
Că voi bine sciți,
Că se repeđa
Celú jidovú orbú
Cu séca-i sulitá
Și mă strápungea
Pe la țita dréptá;
Sânge rápunđea,
Jidovi-lú opea
În paharú de amarú,
Și'ncá-și inchina
Unulú pe altulú
Toți pe sănétate.
Câți din elú își bea
Toți acinuea,*
Câți îlú ca vedea
Toți aorbiea,**)

*) Acinuea=amețea
**) Aorbiea=orbéa

Câți îlú o'auđea
Toți asurđea“.
Sé fi sănétosá
Jupánésá gazdá.

Auđite în tocmái, în Betfia
Kevary.

Arta d'a avé visuri plăcute.*)

Fiind-cá o parte din viétá ne-o petrecemú dormindú, și fiind-cá în timpulú acesta avemú une-ori visuri plăcute, alte ori supérátore, e de mare însemnátate sé ne procurámú de cele dintéiu și sé înláturámú pe cele din urmă; căci, fiá realá séu imaginárá, suferința e totú suferință, plăcerea totú plăcere. Atátú mai bine, decât putemú dormi fără vise, pentru că cele supérátore suntú înláturate. Decá'n somnulé avemú visuri plăcute totú e ceva, totú e unú adausú la plăcerea vieții.

Pentru acéstá e neapáratú, mai

*) Din cartea Franklin, Opere alese: din biblioteca de lecturá pentru tinerimea româná de ambe-sexe, elaboratá după diferiți autori de J. M. Rivénu. Edițiunea V-a.

betrâni, că ei ar fi pusă la cale „scandalul ruginos”. De altă parte în frunte cu renegatul Moldovan Gergely din Clușiu, care face slujbe gazetelor ungurești, și-au dat silința gazetele maghiare de a dovedi, că n'au dreptă Români din Clușiu, căci piesa jidovăscă „Nunta din Valeni” nu ar fi vătămătoare pentru Români, ci ar înfățișa stările adevărate din țera vecină. Moldovan Gergely cu ortacii lui, gazetari unguri, vreau să fie dăr mai cu minte ca toți Români inteligenți de dincolo și de dincoace, care au condamnat unanim piesa din vorbă. Ciudată purtare!

În urma celor întâmplăte la teatru Vineri seara, în 5 Decembrie, mai mulți Români au fost trași în șa următoare la răspundere din partea poliției. După cum spun diarele ungurești din Clușiu, cel dintâi ascultată a fostă d-lă preotă Vasiliu Podobă, care a spus, că nici n'ăa fostă înăuntru când s'ăa începută larma la teatru. S'ău ascultată apoi vr'o 8 tineri, dintre cari Romul Popă mărturisă, că ună polițistă l'ă lovită cu pumnul în căță. Ionă Nicoră spusă, că elă anume s'ăa dusă l'ă teatru pentru că s'ă strige în contra piesei, care batjocuresce pe Români. Iosif Chirtopă spusă, că abia a apucată să mērgă la teatru pentru că s'ă fluere piesa, prin care se batjocuresc Români. Vre-o alți 5 tineri, căți au mai fostă ascultați Sămbătă, au mărturisit, că ei n'au luat parte la demonstrația. Cu ocaziunea ascultărilor de Marți, tinerul Andreiu Bărsauă spusă, că elă n'ăa fluera și n'ăa strigat, dăr a risă și s'ă bucurat de cele ce s'ău întâmplat. Nicolau Bogdană mărturisă, că elă a fluera și a strigat „abzug” dăr, dișe, nu-i pare rău de ceea ce a făcută, deoarece a fostă de lipsă să se facă așa. Vre-o alți 7 tineri au mărturisit, că n'au luat parte la demonstrațiune.

În vorbirea sa de apărare, d-lă avocată Dr. Isacă arătă, că nu este dreptă a trage la răspundere pa tinerii români, deoarece ei au avută dreptul de-și arăta nemulțumirea față cu o piesă jidovăscă, în care se batjocuresc nemulă loră romănescă. Dēcă Ungurii dela Clușiu suntă omenă cum se cade, trebuia să le fiă rușine de-a lăsa să jōce în teatru loră o piesă așa de josnică și imorală, numai pentru că s'ă bată jocă de Români.

Ei, dăr șoviniștii dela Clușiu nu s'au mulțumită numai cu atăta; ei au făcută, că încă în seara următoare s'ă jōce din nou „Nunta din Valeni” și în ciuda Romănilor, publicul maghiară înainte de a se începe reprezentarea piesei, făcū o demonstrațiune în favōrea directorului teatrală, bătēndū în palmi și strigēndu-i „eljen”.

Astfelu pe când unii demonștră în contra Romănilor la teatru, pe atunci o drōiă de universitari unguri se duscă noptea la locuința părintelui Podobă și i sparscă fēestricile cu petrii.

Turbarea șoviniștiloră unguri dela Clușiu în contra Romănilor este c'ună cuvēntă în creștere; ei atacă fără șială și temere sciind, că puterea este cu dēnșii. Astfelă au sēvșită și acestă atentată în contra liberei esprimări a păreri individuale. Nemții dela Berlină s'au rușinată când au vēdūtă jucāndu-se „Nunta din Valeni” în teatru loră și gazetele germane au protestat și au cerută să nu se mai sufere o asemenea piesă pe scena teatru germană. Ungurii din Clușiu însă nu așa au făcută; ei au mersă cu ghiotura la teatru, ér foile loră se silia a dovedi, că piesa din vorbă, deși e batjocuritoare, cuprinde numai adevărul. Dă trei ori după olaltă s'ăa jucată „Nunta din Valeni” în Clușiu, așa că chiar și lui „Kolozsvár”, care și elă mai'nainte își arătase dragostea față cu acestă piesă, în cele din urmă i-s'ă urită de „Nunta din Valeni” criticāndă în numărul său dela 9 Decembrie atătă pe directorul teatru, cătă și pe publicul maghiar, care a făcută demonstrațiune în favōrea directorului. „Erd. Hir.” s'ă supărată acum pe „Kolozsvár”, pentru-că a scrisă așa, și dișe, că „Kolozsvár” este mai valahă decâtă Valahii. Acum certe-se gazetele ungurești cătă le place; ele au vōrsată oleulă pe focă, ele s'ell și stingă dēcă voră putē. Noi însă le vomă pune pe rēvașă și nu vomă uita nici aceste. precum n'amă uitată nici cele multe din trecută.

Adresa camerei române.

Comisiunea însărcinată cu redactarea răspunsului la mesagiulă tronului terminānduși lucrarea, s'ă împărțită alaltăeri în cameră proiectulă de adresă ală majorității, care este de următorulă cuprinsă:

Sire!
Adunarea deputărilor, interpretă fidelă a sentimenteloră de credință și de dragoste ale națiunei cătră tron, simte o viă mulțumire ori de câte ori ea este chemată a le manifesta Majestăței Vōstre.

Adunarea deputărilor a ascultată cu satisfacțiune asigurarea Majestăței Vōstre despre relațiunile nōstre amicale cu tōte Puterile.

Elementă de ordine în mijloculă popōloră, cari o încungiură, Națiunea romănă se bucură vēdēndū pacea Europei deplină. Ea are trebuință de liniște pentru a merge înainte pe calea progresului.

Sire!
Opera de organizare întreprinsă în

acestă legislațiune o vomă continua cu sirguintă, căutāndă a ne inspira de nevoile simțite ale poporului.

La acestă operă întemeierea unei clase agricole puternice va continua a fi constantă nōstră preocupățiune; ne vomă ocupa dăr, cătă de neîntărziat, de modifiicațiunile propuse de legea de vinđare a bunurilor Statului, pentru a se putē grăbi cătă mai multă deplina executare a acestei legi și rēspāndirea micei proprietăți la ună numără cătă mai mare de locuitori.

Vomă căuta să ocrotimă munca agricolă, astfelă, ca să i-se asigure o rodnică producațiune, îmbunătățind și întărind relațiunile dintre cei doi factori ai bogăției nōstre naturale: proprietari și muncitori.

Avēntulă constatat, pe care l'ă luată creșterea avuției naționale, măsurile înțelepte edictate de guvernulă Majestăței Vōstre, consolidarea valutei nōstre: au adusă o prosperitate financiară și o întărire a creditului nostru, pe cari le constatămă cu o viă satisfacțiune.

Totuși reforma unoră imosite directe, anunțate de guvernă, va realisa o mai justă repartițiune a contribuției la sarcinile publice, măbind tot-deodată elasticitatea dărilor.

Adunarea deputărilor a vēdūtă cu o deosebită satisfacțiune impulsionea dată exportului sărei prin convențiunea încheiată cu Serbia. Ea salută ca ună începută fericită, destinată a produce rodnice folōse, crearea unui serviciu de navigațiune pe Dunăre.

Administrațiunea țerei ne preocupă în celă mai înaltă gradă și vomă da totă concursulă nostru guvernului Majestăței Vōstre, pentru că ea s'ă se îmbunătățescă. Pentru a ajunge la acestă rezultat, vomă cerceta cu luare aminte proiectele de legi pentru ficșarea de noue circumscripțiuni administrative și pentru crearea unui corpă de gendarmeriă.

Reorganizarea serviciului sanitar și în deosebi crearea de noue spitale rurale, ală căroră numără creșce din ană în ană, nu potă decâtă să contribuie la buna stare generală, pe care o dorimă cătă de prosperă. Îmbunătățirea și întinderea serviciului postelor, prin înființarea postei rurale, va deveni, sperămă, o binefacere simțitoare pentru populațiunea agricolă.

Alegerile comunale au dată o temeinică dovadă, că comunele dorescă ca interesele loră să fiă ocrotite pe d'asupra ori-căroră lupte și pasiuni politice. Ele voră fi pentru guvernulă Majestăței vōstre ună stimulentă puternică în continuarea operei bine-făcătoare de reforme, pe care a întreprins-o.

Munca națională, care creșce cons-

tantă, avuția țerei și are aspirațiuni, căroră marile lucrări publice esecutate s'eu în cursă de esecutiune, le dă în parte o justă satisfacțiune.

Inceperea construcțiunei podului de peste Dunăre este în deosebi ună evenimentă importantă. Întinderea și înmulțirea relațiunilor nōstre cu Dobrogea voră crea bogate avantaje. Tērmurii Mărei-Negre voră înflori cu o nouă viță și avēntulă economică ală țerei se va mări, gāsind ună puternică sprinjină în exploatarea apropiată a docurilor și basinurilor și în lucrările neapărată trebuincioșe portului Constanța.

Ori-ce măsură destinată a asigura și a creșce bogăția națională va atrage atențiunea nōstră.

Interesele nōstre economice merită să fixeze cu deosebire solicițiunea tuturoră. Expirarea tractateloră de comerț dāndu-ne întrega nōstră libertate de acțiune, vomă căuta să desvoltămă munca națională, fiindă sēmă de industria nōstră nāscēndă și de expansiunea exportului nostru.

Rēspāndirea istrucțiunei publice, înmulțirea clădirilor școlare nu ne potă lăsa indiferenți. Dorimă însă, Sire, ca o reformă bine cugetată a învățământului public, care preocupă astădi spiritele cele mai luminate, să ridice nivelul culturală la noi la înălțimea cerințeloră moderne și să facă din Universitățile nōstre focarele de lumină, ce suntă mēnite a fi.

Împărțind ună deplină preocupare guvernului Majestăței Vōstre pentru asigurarea clerului mirēnă, Camera este gata a da, chiar în sesiunea actuală, tōtă luarea aminte necesară resolvărei acestei cestiuni.

Noua lege de organizare a magistraturei pusă în aplicare va da, nu ne indoimă, rōdele așteptate. Mābind încrederea justițiabilului în magistrat, ea va mări prin acestă chiar respectulă legi.

Adunarea deputărilor vede cu mulțămire puternică desvoltare a armatei nōstre. Inspirāndu-se dela solicițiunea constantă a Majestăței Vōstre, ea nu se va da îndērtă înaintea sacrificiiloră cerute de onōrea și apărarea națională.

Sire,
Pe câmpulă întinsă de activitate la care ne chiamă Maiestatea vōstră, vomă păși cu siguranță și patriotism.

Luāndū esemplu dela Voi, ca dela cea mai înaltă expresiune a datoriei, vomă căuta să ni-o facemă pe a nōstră.

Să trāescă Maiestate!
Să trāescă Maiestatez. Sa Regina!
Să trāescă Alțea Sa regală prințulă moștenitor!

Raportor, C. C. Arionă.

ântăiu de tōte, să ne îngrijimă de păstrarea sănătății, prin eserciți cuviincioșe și prin cumpētare; căci în bōle imaginațiunea e turburată și pornită spre idei neplăcute, uneori chiar spāimēntătoare.

Esercițiulă trebuie făcută înainte mănăcii, ér după mēsă să nu vină ndată. În casulă dintăiu ajută mistuirea, în ală doilea o împedecă, afară numai dēcă va fi mēsurat. Dēcă mănăcămă cumpētātă după eserciți, mistuirea e lesnicioșă și bună, corpulă ușor, funcțiunile regulate, spiritulă voios. Somnulă atunci e natural și lin, pe când trāndăvia, însoțită de imbuibările mesei, aduce înecăciuni, grēță, spaipe nespuse. Celă adormită i-se pare că totă cade n ripe, că este împresurată de fēră, de demoni, de hoți, și e chinută sub mii de forme.

Să nu perdemă din vedere, că e neapărată să stabilimă o măsură între felulă nutririi și ală esercițiului. Acela, care umblă multă, pōte și chiar e dator să

mănānce mai mult: acela însă, care se mărginescă la prē puțină mișcare, cată să mănānce puțin. În genere, omenii, de când a înaintată arta bucătăriei, mănāncă de două ori mai multă decâtă cere natura. Nu e rău să cinămă seara, când n'am mănăcātă la prānd, dăr noptile de neodihnă suntă o urmare firēscă a cineloră imbuibate, după nisce prānduri sățioșe. Este adevērat, că unii dormă bine după asemenea ospete, dăr cei mai mulți au visuri spāimēntătoare și căte o apoplexiă (dambla), care-i adōrme până la judecata de apoi! Adesea se vēdū în diare așemple de omenii care, după o cină prelungită, a doua di s'au gāsītă morți în pat.

Ună altă mijloc, pentru a ne păstra sănătatea, este să îngrijimă a prenoi neñcetātă aerulă camerei de durmită. E o mare rātēcire credința că odaia de culcare trebuie să fiă închisă și paturile cu perdele, cortine s'eu polōge. Aerulă respirată e nesănētos; natura lă

scōte din noi prin poră și prin pulmonii. Într'o cameră fără comunicare cu aerulă din afară, tragem și respirămă aerulă pe care l'amă mai respirat, deși devine din ce în ce mai nesuferit. Când aerulă s'ă încărcat de nădușelă, de aburii ce esū din corpulă nostru c'o parte din substanțele cu cari ne hrānim, atunci nu mai pōte primi nici o pārticică din acestă materie, care rēmāne în noi mai îndelungă de cătă ară trebui, și ne causēză bōle. Acestă stare o simțimă la începută printr'o indispozițiune ușoră, printr'o neliniște greu de descrisă, a cărei cauză puțină o cunōscem. Abia adormim, și ne totă întōrcem, fără a putē gāsi repaus...

Acestă este isvorulă de căpeteniă ală viseloră neplăcute. Când corpulă nu stă bine, sufletulă se turbură: feluritele idei neplăcute, ce ne vină în somn, suntă urmare firēscă a acestei stări.

Ētă prin ce mijlocă o putemă preîntēpina și vindeca:

1. Mănăcānd moderat, se produce mai puțină nădușelă; îmbrăcăminte și cērșafurile o potă primi mai îndelung, ș'atunci ne putemă bucura de ună somnă mai prelungit, mai lin, de ună aeră mai încărcat cu miasme.

2. E bine să ne învălimă cu lucruri ușore și mai afēnate, care lasă materiei transpirabile o trecere liberă și ne supēră mai puțin, fiindă în stare a primi mai multă timp.

3. Când se deșteptă cineva, și nu pōte să readōrmă cu înlesnire, trebuie să se dea josă din pat, să bată și să întōrcă perna pe cealaltă parte, să scuture bine cērșafurile, aerisāndū patul și plimbāndu-se desbrăcată prin cameră. Când se va culca érăși, va adormi îndată c'ună somnă liniștit și dulce. Tōte vedeniele, ce i-se voră înfățișa în imaginațiune, voră fi plăcute. Unii au visuri, cari, pentru dēnșii, nu suntă mai puțină încāntătoare decâtă scenele unei Opere. Dēcă pregeți a te

Jubileul ateneului în Bucuresci.

În zilele de 24 și 25 Noembrie v. s'a serbat în Bucuresci jubileul de 25 de ani al existenței Ateneului român.

La această serbare au luat parte și Regele și principele moștenitor, la a căror intrare muzica au înțonat imnul național. Președintele Ateneului D-lu N. Crofulescu deschise apoi ședința printr-o scurtă cuvântare, după care dete cuvânt D-lui V. A. Urechidă, care făcu o dare de seamă amănunțită a activității Ateneului dela fondarea lui și până azi.

Vorbiră apoi delegații diferitelor Atenee din țară resumându-și care fa-sele prin care au trecut acele Atenee. D-lu Esarcu, vice-președintele Ateneului, mulțumi delegaților din provincia îndemnându-i ca să meargă înainte cu același foc și dragoste ca și până acum.

Duminea, în 25 Noembrie, ședința s'a deschisă erăși cu venirea Regelui și a principelui moștenitor, după care președintele dete cuvântul D-lui Ionescu Gionă, care ceti conferința sa intitulată: Cum vorbim? D-lu Gionă vorbește despre istoria limbii române din timpul domniei fanarioților, până în primele decenii ale secolului al XIX. — Vorbi apoi D-lu A. Giuvără despre „traulul poporului român”, făcându o comparațiune între traul și strălucirea din Capitală și între traul cel rău al sâtenului român. D-lu Giuvără constată însă un progres spre bine, căci, dice D-sa, nu trebuie se comparăm starea țerei noastre cu a țerilor înaintate în cultură, ci cu starea în care s'a aflat țera românească în diferitele epoce.

Să dă apoi cuvântul d-lui Tache Ionescu, care a tractat tema „Cum gândim? Conferențiarul face o scurtă repetiție a celor spuse de D-lu Giuvără. D-sa spune, că țera are și greșelile statelor tinere și păcatele celor bătrâne, fiind-că, dice d-lu Ionescu, statul român se află într-o perioadă de formațiune; de aceea avem lipsă de entuziasm și de statornicie. Trebuie o reformă, trebuie să lucrăm, pentru-că nici o națiune nu pte trăi decă nu pune o petă nouă la edificiul progresului.

Acastă frumoasă serbare s'a sfârșit printr-o poezie a d-lui Vlăhuță, cetită de însuși poetul, punându totu focul, ce l'a însuflețit când a compus-o și pe care o lăsam să urmeze aici în întregul ei:

Vechilor Atenești.

Acei ce v'ați legat viața
De-un vis frumos și fericit,
Pentru a cărui intrare
Cu atăta dragoste-ați muncit,

Voi toți, cari ați păzit cu cinste
Stindardul sfânt ce-ați ridicat,
Și cari ați pus întâia petă
Acestui strălucit palat.

Puteți în adevăr fi mândri
Și fericit o-ați izbit.
A prins ființa visul vostru
De-acum drumul e croit!...

Și ce răsplata glorioasă!
În templul ridicat de voi,
Sărbătorim un sfert de secol
Din lupta voastră de eroi!

De sigur a fost grea chemarea
Și lungă cale-ați străbătut:
Der azi puteți intinde mâna
Și dice: „Etă ce-am făcut!”

Acestea-să luptele ce-aruncă
Lumină 'n calea tuturor,
Ș'acestea-să marile trofee
Ce onorează pe-nu popor.

Aicea pururea vor curge
Învorele de gânduri sfinte;
De aici va răsuna trivoga
Deșteptătoarele cuvinte.

Și roiul generos de tineri,
Acastă glotă de recruți,
Ce umplu golurile triste
Ale eroilor căduți,

Atătea forțe risipite
Ș'or încălzi de același dor.
Și în largă tabăra vieții
Iși vor aduce jertfa lor,

Ș'or pune pace și iubire
În inimile care gem,
Sub valurile de 'ntuere
Ce împing la ură și blăstem;

Vor șterge vrajba dintre omeni
Ș'ar face traul mai senin,
Acăsta-i nobila chemare
A luptătorilor ce vin.

Ostași cu fruntea luminată,
De rața unui ideal!
Vibrând de marea suferință
Și de suspinul general.

Acum și-să ușile deschise
Ia-ți locul viguros popor,
Ș'ascultă-ți insetat profetii
Cu ochii duși în viitor.

De aicea vei eși mai mare,
Mai iubitor, mai solidar,
Căci toate patimele sterpe
Vor adormi în acest altar,

În care vei veni din lupte
Viața să și-o recorești,
Și în care pururea va arde
Făclia minței omenești.

A. Vlăhuță.

Ospitalitatea română.

Asilul de noapte municipal din Paris a adăpostit în luna lui Octomvre 1804 persoane, cari se împartă ast-fel: 1710 francezi, 16 germani, 37 austriaci, 3 belgieni, 2 spanioli, 2 olandezi, 6 italieni, 5 lucsemburgesi, 21 elvețieni, 1 algerian și 1 turc.

Acastă număr, decă îl luăm după profesiuni, el se împarte ast-fel: 3 cântăreți, 4 artiști lirici, 12 bijutieri, 1 ajutor de notar, 50 birjari, 114 bucătari și rindași, 5 desemnatori, 39 băieți de prăvălie, 1 geometru, 40 zugrăvi, 5 farmacienți-droghiști, 5 fotografi, 2 profesori institutori, 14 feciori, 1 electrician și 1 diarist.

Asilul de noapte municipal din Bucuresci a adăpostit în luna Octomvre 563 persoane, cari se împartă ast-fel: 211 români, 138 austriaci, 67 unguri, 11 israeliți, 6 francezi, 12 sârbi, 4 ruși, 7 turci, 72 germani și 25 italieni.

Decă facem o comparațiune între numărul adăpostit în Asilul municipal din Paris și numărul adăpostit în Asilul municipal din Bucuresci, găsim, că nu e mai mare comparativă a celui din urmă, căci Parisul are aproape două milioane de locuitori, pe când Bucuresci numai vre-o două sute de mii.

Der nu acesta a fost scopul, care ne-a împins pe noi să facem această statistică comparativă. E vorba ca să arătăm ospitalitatea română.

Într'adevăr, pe când Asilul din Paris a primit 1710 francezi și numai 90 streini, Asilul din Bucuresci a primit numai 211 români și 352 streini.

Am făcut această comparațiune cu Franța, fiind-că francezii trecu de cei mai generosi în instituturile lor de binefacere. Decă am face statistica celorlalte țeri și am compara-o cu a noastră, am găsi aceeași disproporțiune. Pe când înalte părți, ca în Paris, se primesc a 18-a parte streini în Asilurile lor, în Bucuresci se primesc două părți streini și o parte români.

Am dori foarte mult ca foile streine și cu deosebire cele franceze, să reproducă statistica noastră și atunci se vor convinge, că civilizația la noi n'a rămas în urmă, și că ospitalitatea noastră a întrecută pe a tuturor celorlalte țeri.

(„Românul.”)

Apel.

După multe greutăți ne vedem în fine întărite și statutele mult doritei noastre Reuniuni învătătoresci din comitatul Clușii, carea până acum putem dice, că e singura reuniune în Arhidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. În 4 Decemvre st. n. cu ocaziunea primei ședințe, ținută în Clușiu, s'a

pus și baza unei biblioteci prin contribuiri Onor. membri.

Acestea contribuiri fiind însă în timpul de față de tot mic pentru de a pute cumpăra și opuri pentru bibliotecă, de aceea subscriții, în numele reuniunii, ne luăm îndrăsnelă a recurge la marimozitatea publicului român rugându-l, ca precum prin sprijinirea altor biblioteci a dovedit că de multă îi zace la inimă cultura poporului român, așa să binevoiescă a-și arăta și față de bibliotecă noastră aceeași marimozitate, cu atătu mai vortos, căci ea se află încă în lăgăni.

Contribuirile în cărți să banisunt a se adresa la subscrișul bibliotecar în Rediu (posta ultimă Ajtonă, per Clușiu.)

Rediu (Rööd), 7 Dec. 1890.

Iacob Mureșanu, Ioan Orosfianu,
presed. învăt. și bibliotec.

Invitare.

La însărcinarea de dno Sibiu 24 Septemvre a. c. Nr. 245 primită dela on. comitetul al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, pentru organizarea, respective constituirea departământului XXXII al Dicio Săn-Mărtinului de nou înființat pe teritorul cercurilor politico-administrative D.-St. Mărtin și Ernută, subsămnatului prin această invită pe toți sprijinitorii literaturii și culturii române și în deosebită pe Români din amintitele cercuri la adunarea constituantă a nou înființatului departământ, care am statorit-o pe ziua de 26 Decemvre st. n. la orele 2 p. m. în localitatea otelului național din loc.

Dicio Săn-Mărtin, 8 Dec. 1890.

Iacob P. Macaveiu,
adm. protop.

Necrolog.

Stanca Perșoiu cu soția Ironimă Perșoiu, Vasiliu Perșoiu și soția, Dumitru Perșoiu și George Perșoiu cu filii. Maria Perșoiu m. Ioan Bancilă, Efrsina Perșoiu m. Stană Căciulă, Ana Perșoiu m. Nicolau Pană ca fiice, în numele lor și al numeroșilor consăngeni cu inima înfrântă de durere facă cunoscut, că prea iubitul lor soț, tată și socru Vasile Perșoiu, econom în Cernatul Săcelelor, a încetat din viață în 27 Noemvre a. c. la orele 10 sera în etate de 79 de ani după un morbu greu și îndelungat. Inormentarea s'a îndeplinit în 30 Noemvre.

Fia'i țarina ușoră!

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciul bironului de coresp. din Pesta.)

Budapesta, 13 Decemvre. Ministrul-președinte declară în dietă, că ministrul honvedilor, sub care

scula din pat, poți numai să rădică plapăma cu mâna s'eu cu piciorul, apoi s'o lași după-ce va intra o cantitate îndestulătoare de aer, cee-ce urmază să se repete de mai multe ori. Însă primul mijloc e mai bun decătu acesta.

Încă una s'eu două consilii vor termina materia de față.

Când te culci, ia aminte să-ți așezi perna după cum te-ai deprinsă a-ți rădima capul, ast-fel cum îți vine mai bine; apoi să-ți întinzi picioarele așa, încătu să nu sufere nici o împedecare. Ghieuirea, încovăierea corpului s'eu membrilor, oră câtă de nesimțită, ori câtă de neobservată ar fi, prin prelungirea ei devine supărătoare: se simte în somn și turbură imaginațiunea.

Ast-fel sunt regulele artei d'a ave visuri plăcute. Însă, cu totă esperiența, cu totu folosul ce ară presenta, există o 'mprejurare, când împlinirea lor cea mai exactă devine aproape de prisos, decă cel ce voiesce să aibă vi-

suri plăcute nu va fi avut grija să posedă însușirea cea mai necesară decătu tôte: O bună consciință.

APPIUS.

După M. Mason de I. P.

Acăsta s'a întâmplat în acel timp pe când Republica romană mergea spre căderea ei, pe când imperiul era să începută. Antonie, Octavie și Lepidă guvernau statul și-lă pustiau prin proscrieri și pedepse. Răscăla, neincetată reivită, era neincetată doborâtă, și în tôte zilele nouă decrete de morțe s'eu de exil isbeau cele mai puternice familii patriciene și pe cei din urmă din clasa plebeilor. Triumvirii, cari comandau atunci în Roma, făceau să trecă nivela sângerată a tiraniei lor peste tôte capetele, încătu și cele mai strălucite nu scăpau de loc de acea osindă politică, care oricătă de drăptă ar fi, are totdeuna aerul unei răsunări.

Printre aceia, cari se înscriseră în cea din urmă listă de proscrieri, se afla un bătrân, care de două ori fusese numit consul: el albise și se

gârbovise sub povara trebilor publice; de aceeași poporul avea pentru d'nsul o astfel de mare venerațiune, încătu se întreceau, care să-i slujescă de razimă când mergea de-acasă la senat; atătu de bătrân și neputincios era consulul Appius, încătu abia putea să umble. Când află despre decretul triumvirilor, care-l exila din Roma pentru totdeuna, decretul, împotriva căruia nimeni n'ar fi îndrăsnit să protesteze, căci puterea proscrierilor era mare, Appius se mării forțe cugetând la nerecunoștința omenilor; și pentru-că era fără ajutor, fără stare; pentru-că, doborât de ostele, nu se mai simția în putere câtă să se supună edictului, care-l osândia, și încă mai puțin ca să întreprindă o lungă călătorie, se hotărî să stea acasă, nădăjduind, că triumvirii nu vor întărda a porunci să-l omore ca să-l pedepsescă pentru nesupunerea lui. Bătrânul era înșelat, căci cele mai strașnice porunci se deteră spre a căuta și a pedepsi cu morțe pe toți aceia, cari nu s'ar supune la decretul de proscriere. Din acel minut mai mulți nenorociți exilați, cari nu voiseră să pă-

răsescă Roma, au trebuit să plătescă cu viața lor cea iubire și alipire fără judecată de pământul lor natal, de atunci erau toți în mirare cum celebrul bătrân nu căduse în sorțea fraților săi de exil, când junele Appius, fiul s'eu, care de câtva timp era în călătorie, se înscință despre primejdia ce amenința pe venerabilul s'eu părinte; îndată pioulul copil se întorce îndrăgă, și vine la Roma cu mare grabă ca să smulgă din mâna gâșilor capul strălucitului Roman.

Hotărât cu totul a muri, consulul Appius se împotrivi multă timp la stăruințele junelui, care-l ruga în genunchi și cu lacrimile în ochi a se supune la porunca supremă care-l exila. „Pentru ce, dicea victima resignată, să facă atăta drum? De ce folos ar fi să mă duc să caut morțe atătu de departe, când pot să o aștept aici? Cătră acestea, în vërta mea și cu neputințele mele, n'ași pute să mă duc nici până dincolo de porțile Romei; mă vor omori pe uliță, și ași vré mai biue să mor în patul meu.”

Astfelu vorbea bătrânul, pe când

armata teritorială a luat unăventă așa de strălucit, ar trebui să fie scutită de imputări, care ar pute să arunce umbră asupra patriotismului său. In urma acestei declarații întregă dreapta i-au adus ministrului Fejérváryovațiunî furtunose; apoi a fost primit raportul ministrului de honvedfiasupra fabricii de arme prin apelul nominal cu 174 contra 99 voturi. Propunerea lui Polonyi a fost respinsă.

Belgrad, 13 Decembrie. Scupcina se consultă în ședință secretă asupra Memorandului reginei Natalia. Propunerea liberalilor de a se trimite Memorandul pentru desbatere formală unei comisii a fost respinsă cu mare majoritate; în urma acesta liberalii, afară de 3 inși au părăsit sala adunării, declarându, că nu vor lua parte la desbateri. Resultatul desbaterilor se va face cunoscut mâne. Se vorbește, că Scupcina s'a declarat incompetentă în această afacere.

„Pui de Lei

Poesii eroice și naționale de Ioan Nenișescu.

Sub acest titlu a apărut o colecție de poezii eroice și naționale scrise de I. Nenișescu (formată octav, tipar și hârtia elegantă, 215 pagini) Autorul se bucură de un nume laudat între scriitorii români și mai ales prin poeziile ce le a adunat în acest volum și-a câștigat simpatia cetitorilor români. Aceste poezii sunt pătrunse de cele mai nobile sentimente de iubire de nemur și de țară. Ele vor fi o podobă pe masa fiicăru Român. Prețul unui exemplar e 2 lei (ori 90 cr.)

Reproducem mai jos din această frumoasă colecție câteva poezii mai scurte. Spiritul, de care fu condus d. Nenișescu, când le-a scris, ni-l arată următoarea poezie:

Lui Marte un pahar.

Virtuți și fapte strămoșesci,
Voi, cântăreții românesci,
Uitatu-le-ați în cronicari!
Și dór acele fapte mari
Moșia sfântă ne-au păstrat!
Și patria ne-au ridicat
Din dor în dor vă încordați,
Simțirea cărnei se înălțați,
Iubitele se vă cântați.
Ajungă atâtea suspinări
Și risipite n vântu oftării.
Așteptă viața cea străbună

Să-i dați un loc în poezie...
Dér „lira“ voastră nu răsună
La fapte mari de vitejii...
Voi nu simțiți cu-acei bătrâni,
Ce'n țără ne-au lăsat stăpâni...
Din dor în dor ei au luptat
Viața pentru noi și-au dat;
Ci de-i iubita la ferestră,
Imi detronați pe Damnețu —
De n'a zimită iubita voastră,
Viața e un blăstăm greu.

Cel ce v'ar crede pe cuvânt,
Ar ține traiul de-un mormânt;
Cel ce-ar urma al vostru graiu,
Ar ține lumea putregaiu;
Menirea sfântă-omeniei:
Și pentru alții de-a trăi,
De-a da obol viitorimei,
O muncă făr' de rost ar fi!

Dormi duși bătrâni în morminte,
La cap cu candelile sfinte...
Și toate faptele lor mari,
Dormi... dormi adânc în cronicari...!

Și dór în lupte când oșteau
La noi... la următor gândeau...
Destul plăcerii închinați,
Pe Cupido destul serbați
Și'n bucurie și'n amar!
Beți și cu Marte un pahar!
Căci omul într'atât e om,
Cât în al țerei sale pom
E ramură înfloritoare,
E crâng darnic roditor
Cât nu stă numai pentru sine,
Ci și spre-al nemurului său bine;
Cât simte omenia lui
Mărită prin a nemurului.

București, 1890 Februarie 8.

Plugar român...

Plugar Român mi te ridică!
Tu, stălp voinic de țără,
Căci eti lifta cea păgână
Crunt se revarsă éra,

Pe strămoșca ta moșia,
Cu sânge mult scaldată
Și prin răboe uriașe,
Cu chin și greu păstrată.

E sfântă dragostea de casă,
De fii și de soții,
Dér mult mai sfântă e iubirea
De neam și de moșia.

Plugar Român, mi te ridică!
Leu aprig în răboe,
Tu, oțelitul în nevoe,
Stejar ce nu se'ndoe.

Ridică-te și-ți făurește
Din plug cumplit arme,
Ce sumeția păgânescă
Să frângă și să sfarme!

Nicopol, 23 August 1877.

fiul său se silia prin cele mai tinere vorbe, prin cele mai ferbinți rugăciuni să-l facă să se lapede de funestul său cuget. Cu toate acestea, s'era se apropia și în acea s'era chiar se sfârșia sorocul acordat consulului Appius, ca să eșă din Roma. Strălucitul exilat era fără frică, fără părere de rău pentru sine și; dér nu putea să vadă fără milă grozava desnădăjduire a junelui Appius. „Tu nu poți să umbli, îi dișe fiul său, prea bine! încrede-te curagiului meu. Fiindcă trebuie să fi eșit din Roma mai înainte de apunerea soarelui, fii incredințat, că noptea nu te va apuca în Roma; decât picioarele tale nu pot să te ducă, te voi duce eu, și crede că nu voi căde pe drum, căci deii imi vor da puteri.“

Invins în sfârșit de rugăciunile fiului său, bătrânul Appius se lăsa după voia lui.

Un spectacol mare și sublim fu acesta: un june ale căru brațe se pareau slabe, dér a căru inimă era puternică, se porțe pe ulițe pe un venerabil bătrân, care apăsa asupra i cu totă povara vârstei sale, și cu toate

aceste junele se m'ergă slobod, cu capul rădicat și cu obrazul vesel! Înșărcinat cu această prețioasă povară, ce amorul fiesc i-o făcea ușor, el urmă ulițele populose, piețele cele mari ale Romei, și pretutindenea pe unde trecea, poporul îi făcea loc cu respect; cei mai curagioși încă îndrăsniau să strige: „Trăiască am'ndoi Appii!“ căci recunoscuseră pe bătrânul consul și pe fiul său.

Sateliții puterii, mișcați și ei de această admirabilă devoțiune a unui fiu, nu le veni a impune tăcere la strigările mulțimii; afară de acesta nu puteau să se opună la plecarea lui Appius, căci ora ce se hotărise ca să iasă din porțile orașului, nu trecuse încă, și ei n'aveau poruncă să omore pe consulul decât după minutul însemnat pentru executarea decretului de exil. Dér această oră se apropia, și poporul vedea tremurând, că mai rămânea junelui Appius mult drum de făcut, ca să scape consulul din primejdia ce-l amenința: „Curagiu!“ îi strigau omenii bătând în palme. „Curagiu!“ diceau femeile cu lacrimile în ochi. Toți, până și copiii

INVOCARE.

in ajunul luptei.

Părinte al poporului
Drept jude al războielor!
Tu care vecinic ai iubit
Pe toți acei ce-au suferit —
Părinte, nu lăsa să piară
A noastră asuprită țără,
Ce-a îndurat atâta chin
Dela păgâni, dela străini.

O! tu al s'ortelor stăpân!
Ajută nemurului român,
Prin sânge și prin vitejii,
Prin cruntul foc de bătaie,
Să-și cucerească dreptul sfânt
De-a trăi, pe acest pământ,
Printre popore — ca popor
Pe s'ortea sa poruncitor!

26 August, 1877, împrejurimile Griviței.

După 27 August.

Dedicația Regimentului XIII de Dorobanți.

Popor Român trecuși prin toc!
Popor cu viață și noroc,
Ai arătat acum ce ești:
Tu vrei și poți ca să trăiești!
In vine sânge bărbătesc
Îți curge — sânge 'mpărătesc.
Nu ești menit să te supui,
Ci la popor legi să pui,
Copiii tăi

Sunt pui de lei,
In fața morții stau băbați,
In voia lor nestrămutați,
Puterea lor în luptă crește,
Primejdia îi oțelesce.
Spre luptă dér și spre m'arire —
Acésta e a ta menire,
Popor Român, popor viteț,
Spre țintă-ți — fără de răgaz —
Pășese drept
Și înțelept:
Nu te'ndoi in a ta cale
Și nici elint v'rerile tale;
Ai drept întreg de-acum să vrei,
Și demn ești de străbunii tăi!

28 August, 1877, lângă Grivița.

Ceva despre lux.

(Estră dintr'o disertațiune de V. Comșa.)

Despre lux s'a scris mult și și mai mult s'a vorbit în toate timpurile și se vorbește până astăzi, fără însă ca mulți să fi în clar cu aceea, că într'adevăr ce este luxul.

Ce-i drept, e greu a spune clar și hotărît, că ce este luxul, deoarece el e cu totul relativ, am'urată trebuințelor mai mult sau mai puțin dezvoltate și am'urată gradului de cultură al omului, care face luxul. Cu alte cuvinte: ceea ce pentru unul este trebuință, pentru altul poate fi lux. „Diogene, spre exemplu, după ce se de-

dase a bé apa cu pumnii, socotia, că e lux chiar și singurul pahar de lemn ce l'au mai avea, pe când ni-se spune érași, că un turcoman, care-și bea cafeaua dintr'un pahar scobit dintr'o singură perlă, se privia ca om forte s'rac.“

At'rnându astfel dela firea și împrejurările fiicăru om, e greu a pute spune, că unde se începe luxul și unde încetează? Afară de aceea, fiindcă trebuințele omului în felurite timpuri au fost și sunt felurite, așa luxul se schimbă pururea după timp, împrejurări și după moda ce domnesce.

Totuși se p'ote lua și considera luxul în 2 înțelesuri: în înțeles mai larg, adică în înțeles impropriu, și în înțeles mai restrins și t'odeodată mai real.

Luat în înțelesul primu, s'ar pute dice, că luxul este aflarea și folosirea oricăru lucru de prisos, menit a escita numai simțurile. Dér conceptul acesta al luxului e prea riguros, căci în înțelesul acesta, cum a dișă ore cine, nutrem'ntul, ce st'empără f'omea și setea, haina, ce ne scutesce de ger, și strașina sub care ne adăpostim, singur acestea nu s'ar ține de lux, deoarece fără de acestea nu putem trăi, pe când bunăoară muzica, literatura, pictura, mobilele și altele de asemenea ușor s'ar pute socoti ca lux, căci fără ele putem trăi. Pentru ce béi vinu? — ai pute dice cuiva în înțelesul acesta — „este destulă apă!“ — „Pentru ce porți cămașă?“ — străbunii noștri, Dacii, purtau numai coj'ce! . . .

Dér în înțeles propriu, în înțeles modern, am' pute dice, că „luxul este înbuibarea in cheltuieli zadarnice și nefolositoare, ce trece peste venitele cuiva și se facu cu scop de a mulțami unele trebuințe măiestrite, sau mai mult închipuite.“ Astfel de lux se p'ote face, după trebuințele omului, in haine, in mâncări și beuturi, in petreceri, in mobile și plăceri de tot felul. In orice înțeles însă s'ar lua luxul, atâta trebuie să recunoscem dela început, că s'emburile lui se află sădit în însăși natura omenescă. Indată ce omul are din deajuns nutrem'nt, înbrăcăminte și cele de lipsă pentru a pute trăi, indată se și ivesce in el aplicarea spre comoditate, spre împodobire, spre lux. Se p'ote observa aplicarea acesta la om deja in stadiul primitiv. S'elbaticul in lipsa altor articoli de lux își măzgălesce corpul său de sus până jos sau și-l împodobesce cu tot felul de pene, plante sau scoici. Eti începutul luxului!

Inzestrat apoi cu puterea de a crea, omul își completează in decursul seculilor traiul său in tot ce privesce persoana, înbrăcăminte și mobilele său lu-

suvenirul acestei fapte virtuose, o înscriseră in fastele republicei. Appius, rechemat la Roma, după ce încetă proscrisiunea triumvirală, dobândi onorurile triumfului.

Votul popular îl alege edil, și mult timp republica se făli a-lu avé in numărul magistraților săi.

Poesii populare,

culese de Iuliu Moldovan.

Frunză verde de s'ecară
Din doruțulu meu de-as'ară
Face-ai focu s'aprinđi o țără.
Dintr'amele lacrimile
Face-ai două isvorele
Să te 'neci, bade, in ele.

*

Du-te doru pe sub rezor
Nu veni pe ritulu golu,
Că te-a vedé ore cine
Și-a gândi, că vii la mine.

*

Tu te duci, bade, s'erace
Cu dorulu tău ce m'oiu face?
— Face-i tu, m'andruță, bine
Satulu cu tine rămâne

cei mic, îi repetau: „Curagiu!“ și junele Appius mergea mereu, și sudorea îi curgea de pe frunte, și simția cu gr'oză, că genunchii săi se muiau sub d'ensul și că puterea era apr'ope să-l lase. „Mai am mult, ca să ajung?“ întreba el abia suflând, atâta de turburată era m'inea lui, atâtu îl opreau ochii săi muiați in lacrimi, de a se gândi in drumul ce-lu alergase până aci: „Incă o sută de pași!“ îi răspuseră. Elu voi să se opr'escă ca să-și ia răsuflarea; dér nu-i mai rămânea decât câteva secunde ca să ajungă la terminul fatal! „Mergi! mergi!“ îi striga poporul. Mai puse cea din urmă silință, trecu dincolo de porța Romei, și după ce depuse pe tă-s'eu pe marginea drumului, căđu leșinat.

Dér consulul Appius nu era încă sc'apat, nu-i era destul, că eșise din Roma, trebuia încă după porunca legii să se depărteze din ținutul republicei. Ajutat de nopte, Appius putu să conducă pe proscrisul până la marginea mării; acolo g'asiră o corabiă care-i duse pe am'ndoi in Sicilia.

Ca să nu se pérđă pentru posteritate

erurile sale din casă, ajungându astfelu treptat de la ceea ce e de lipsă, la aceea ce e numai de prisos, seu lucru de lux, înmulțindu și în astu modu trebuințele sale până la legionulu lipsuriloru măiestrite ale timpului, pe caru silindu-se să le mulțămescă, ajunge la luxulu modernu, la luxulu luat în înțelesulu celu mai strinsu alu cuvântulu.

Urmărind dără luxulu în desvoltarea sa naturală, trebuie să recunoșcem, că luxulu nu este altceva, decât unu instinctu alu naturei, este lipsa, ce o simte omulu de a se înfrumșea câtu mai multu atât pe sine, câtu și oru ce lucru eșitu din mânilu lui. Deci astfelu socotitu, ca o urmare a înaintărei firesci a omeniei în calea ei spre cultură, luxulu — decât în acestu casu se pôte numi lux — își are părțile sale de prețu netăgăduitu atât pentru omu, câtu mai cu sémă pentru societate, adecă pentru statu.

Astfelu spre esemplu luxulu nobilităză simțulu și gustulu și mergendū alătura cu progresulu, ajută cu mână tare industria, comerțulu și artele. Elu dă ocupațiune și prin acésta pâne și subsistență la o mulțime nemăsurată de omeni. Elu înainteză circulațiunea banulu, carele în statu este aceea ce e sângele în corpulu omenescu. Elu înmulțesce venitele statelor prin dări, vămuri și accise de totu felulu. Cu unu cuvântu, nu luxulu luat în înțelesulu acesta, ci înbuibarea în luxu e păgubitoare și de condamnatu.

Inse scopulu disertațiunei acesteia nu e a face din luxu unu studiu de controversă, ci avendū în vedere starea și pozițiunea noastră ca învățătoru și luminătoru ai poporulu, precum și chiămarea adunăriloru noastre sinodali, carea între altele e și aceea, de-a ni-se da ocașiune spre a ne arăta și schimba imprumutatū ideile și părerile nostre în privința ori căru rēu, ce bântuie poporulū incredințatū păstorirei nostre și a ne sfătui asupra mijlocelorū, ce ar fi a se lua pentru vindecarea rēului, eu am avut de scopu prin disertațiunea acésta a arăta o scădere seu unu vițiu socialu peste totu și în specie la noi Români.

Cumcă luxulu este o scădere seu unu vițiu și încă unu vițiu primejdiosu atât în privința morală, câtu și materială, se vede și de acolo, că elu e o înbuibare, o trecere peste ceea ce e moderatū, e în contra sănătoșei judecăți a omulu și moralitatea o pune înderētulu seusalității.

Oru dără nu este înbuibare, nu este în contra judecății sănătoșe a purta mătăsă scumpă cu podobe scumpe, și încă fără cruțare nu numai pe corpū, ci și pe pământū, făcendū și „coda“ cu numele „șlep“? Oru dără nu este înbuibare și deșertăciune, când cineva din simplă vanitate cheltuesce — fiă pe mâncări, fiă pe vestminte, fiă în petreceri, — în-

tr'unu modu cu totul nesocotitu și fără nici unu scopu, afară dără de scopulu de a face luxu, de a face pompă cu oru ce prețu? Este ore lucru moralu și plăcutu înaintea lui Dumneșu a face în înbuibarea și îngâmfarea sa luxu cu scopulu acela mârșavu și de josu, ca să întunece pe alții, să-i aducă în încurcătura, seu chiar a-i desprețui? . . .

Și apoi ore nu de aici vine, că în lumea de astăzi omeni nu se mai judecă după vrednicia, ci după aceea, ce potu să arate, din care causă astăzi fiescare se silesce să imiteze ceea ce vede la altulu; fiasce-care caută să facă mai multu șgomotū, decâtu vecinulu seu. Ore nu astfelu s'a născutu și nutritu acea bolă lipicioasă a véculu nostru, ce se numesce luxu, aceea întrecere, aceea bețiă — cum amu dice — după atlasuri, danțele, diamante și aurū? Și ore nu totu de aici vine, că nici aceia, cărora li-s'ar cuveni, nu îndrănescu a se ridica în contra luxulu? S'ar retrage din vârtejulu, ce i-a apucatū, dără li-e totu! Ar umbla în haine simple, dără li-e temă, că voru fi desprețuiți. Și așa dără ce le rămâne? — Să facă mereu luxu pe datorii, căci . . . punga și léfa nu totdeuna ajunge! — Dără până când totu așa?!

Luxulu e calea cea mai dréptă și mai sigură spre ruina materială, spre sărăciă. Suntū mulți omeni mai cu sémă în ziua de astăzi, căci într'atata se închină luxulu, încătū suntū în stare a răbda fôme și a trage pânea dela gura fiiloru lorū numai spre ași pute cruța bani pentru o haină pompoasă, cu care se pôte mândri, seu spre a-și implini alte poște de-ale îngâmfărei și mândriei.

Prin aceste și alte asemenea nebulii adese-ori s'a întemplatū, că omeni și familii întregi, odinioară avute și alese, au ajunsu la sapă de lemnū, au ajunsu a lua straița de gâtū și a cerși mila a celora, la caru mai înainte se uitau numai peste umărū, seu au ajunsu a se băga slugi la aceia, cărora li-au vëndutu moșiile pentru postavuri scumpe și mătasă.

Dără luxulu nesocotitu nu numai pe singuraticū îi duce la sapă de lemnū, ci chiar și existența împărățiilor și a popórelorū pôte fi atacată și sdruncinată, când le copleșesce acestu vițiu ruinătoru. Ca dovédă ne pôte servi istoria Romei.

La Romani luase luxulu dela o vreme întinderi forte mari. Astfelu se dice, că împératulu Calligula numai din plăcere lăsa a se ridica deluri, pe caru érași le surupa. La mesă se schimbau hainele de câte de 11 ori, în vinuri se băgau uleuri, caru se le dea miroșuri plăcute, cu tóte că prin acésta se strica gustulu celu naturalu alu vinulu, turme întregi de oi se colorau cu purpură, cu tóte că al-

béța naturală a lănei lorū ar fi fostu cu multu mai frumoasă, și altele. Prin asemenea risipe au trebuit să sărăcescă și învingătorii lumei. — Romanii.

Sărăcia pricinuită de luxu dă nascere la o mulțime de crime, la blăstēmății și fărădelegi. Defraudările, falimentele și sinuciderile nenumărate, ce se întemplă în vremea de ași, în mare parte voru fi urmări directe seu indirecte ale luxulu.

În fine luxulu móia, enervéză și denaturéză pe omu, îl desvété de muncă și activitate, îl face aplicatū spre sensualitate, și afară de aceea are caracteru contagiosu, va să dică pe nesimțite trece dela unulu la altulu.

Pentru aceea ori-ce omu cu mintea sănătoșă ar trebui să-și tragă bine pe sémă ce esemplu rēu dă elu lumei, făcendū luxu într'o privință seu alta, chiar și decât elu ar fi în stare de a face luxu; câtu bine ar puté face cineva cu banii ce-i risipesce cu luxulu, decât i-ar trebuintă pentru scopuri de binefacere umanitară! —

După ce amu vēdutu urmările triste ale luxulu atât pentru singuraticū, câtu și pentru societate, datorū e totu omulu cu minte sănătoșă, dér datorū suntemū mai cu sémă noi, luminătorii și părinții sufletesci ai poporulu, a ne gândi seriosu la mijlocele de lipsă pentru a stérpi, seu celū puținū a pune stavilă luxulu fără frēu, ce s'a ivitū până și în sinulu poporulu de rēndū și tinde a lū copleși.

Caracterulu. *)

I. Formarea caracterulu.

4. Influența căsătoriei.

Intréga fință morală a unui bărbatū este forte tare și neapératū influințată de femeia sa; unu sufletu jocosu îl va trage în tină, unu sufletu nobilū îl va ridica. Femeia aceea va omorū simpatia lui pentru alții, va paraliza puterile sale, și viața lui o va întórcé cu fundulu în susū; femeia cu sufletu nobilū însé va mulțumi trebuința lui de a iubi, îl va întări și lăsându-i liniștea de lipsă, va înăspri mintea lui. Și mai multu ca atâtū, o femeia cu sémțu nobilū va înălța pe nesimțite scopurile soțulu ei mai tare, pe când o femeia cu sufletu ordinarū îl va lăsa să rămână înderētulu scopuriloru lui, apăsându-l în josu în locū să-i dea avēntū ca să se înalțe.

Scriitorulu francesu, de Tocqueville, a fostu adencū pētrunsu ce acestu adevēru și era convinsu

*) După Smiles-Schramm. A se vedé Nr. 258 alu „Gaz. Trans.“ din anulū curențu.

dă unu bărbatū nu își pôte afla în viétă unu razimū ca acela, pe care îl pôte da o femeia bună și nobilă.

Elu dice, că adese-ori a vēdutu chiar și pe nisce bărbatū slabi desfășurandū adevératā hărniciă, decât aveau lângă ei o soțiă, care îi îmbărbăta și-i coregea seu îi întăria în părerile lorū asupra activității publice; pe când din contră încă și mai adese-ori omeni hărnici luânduși femei mărginite și mici la inimă au fostu trași în noroiulu egoismulu ordinarū, așa că nu mai aveau sensu pentru alta, decât pentru plăcerile cele mai de nimicū.

De Tocqueville însu-și avu fericirea să posedă o femeia admirabilă, și elu se exprimă în scrisorile lui confidențiale cu cea mai mare mulțămire, cum l'a sprijinitū și l'a susținutu curagiulu ei, perseveranța ei, nobleța inimei ei, și veselia ei neschimbată. Elu scrie între altele: Cu câtu mergū mai departe prin lume, cu atâtū mai clarū vēdū, că numai fericirea casnică are prețu. — Ér în altū locū dice: Multe înprejurări esteriore au contributū la fericirea mea. Înainte de tóte însé mulțămescū lui Dumneșu, că m'a făcutū părtașu de cea mai mare binecuvēntare a omeniei, dându-mi adevératā fericire casnică. — Cătră amiciulu seu de cruce, de Kergorlay, scrie: Cea mai mare binecuvēntare, ce am sé o mulțămescū lui Dumneșu, este, că am găsitū pe Maria. Tu nu'ți poți închipui ce mi este ea mie în ore de încercare. De obiceiū așa Je blândă, ea atunci devine tare și energică. Ea veghiéză asupra-mi fără ca să știu eu; ea mă liniștesce și mă întăresce față cu nisce greutăți cari pe mine mă facū confusū, pe ea însé o lasă veselă. — În fine scrie: Nu potū să descriu fericirea, ce mi-o procură societatea dîlnică a unei neveste, în sufletulu căreia se oglindeză și se măresce totu ce e bunū în noi însi-ne. Când dicū seu facū ceva, ce mi-se pare deplinū corectū și bine, observū în trăsurile feței Mariei îndată o espresiune de mândră satisfacțiune, care mă înalță. Și din potrivă, decât mă muștră consciința, fruntea ei îndată se înoreză. Și cu tóte că eu am mare influință asupra ei, vēdū totuși cu plăcere, că mi inspiră venerațiune și sfielă, și pe câtu timpū o voiu iubi ca acuma, de sigurū, că nu voiu face niciodată ceva ce nu se cuvine.

Și mai suntū voinici ca mine.
— Fiă voinici casa plină
Decă nu mi-sū la inimă,
Fiă voinici câtă holdă
Eu cu altulu nu schimbū vorbă,
Fiă voinici câți butuci
Decă tu, bade, te duci,
Fiă voinici câtă ierbă
Eu cu altulu nu mi facū trebă.

De-ar da Dumneșu să plóiă
Delurile să se 'nmóiă,
Să rămână numai molū
Cum am rēmasū eu de dorū.

Cată bolă-i pe pământū
Nu-i ca bóla de uritū,
Că nimica nu te dóre,
Numai te uscă pe piciorē;
De lungóre pāru-ți pică,
Urita inima-ți strică;
De friguri capu te dóre,
De uritū piei pe piciorē.

Doru-mi-i și duce-m'ăș,
Somnu-mi-i și culca-m'ăș;

Somnu-mi-i și ași dormi,
Dér mă temū că va veni
Bădița de unde-a fi,
Și-am o vorbă ca să-i spunū
Să nu mi mai steie în drumū,
Să mi spună de m'a lua,
Că de nu, m'oiu mărita.

Scii tu, mândră, ce ți-am spusū
Aséră colo din susū,
Bată-mi-te celū de susū . . .
— Să porți penă din câmpie
Să mi fii dragă numai mie,
Să nu porți tu penă verde,
Să fii dragă cui te vede.

Codrulu, când te-am trecutū
Fost'ai verde și nfrunđitū,
Dér amū la înturnatū
Vesteđit'ai, te-ai uscatū.

Cărărușă peste ritū
Făcută'i de-alū meu uritū,
Cărărușă dela delū
Făcută'i de-alū meu amarū.

Māncatu-sū, Dómne, de rele,
Ca ierba de pāserele;
Māncatu-sū și de străinū,
Ca ierba de boi bētrānū.

Câte lacrimi am vērsatū
Fire-artū fântānă la satū,
Fântānă cu trei isvóre
Să bea badea și să móră.
Câte hāde și ciupóse
Pe maica suntū mānioșe
Pēn'ce m'a făcutū frumoșă.
Nu e vina maică-mea,
Ci e vina mósă-mea,
C'a țipatū ciupa*) 'ntre fiori
Să fiu dragă la feciori,
Și-a țipatū ciupa 'ntre ciepe
Să fiu dragă cui mă vede.

Trecui valea și-unū pāreū
Mē 'ntēlnii cu socrulū meu,
Prinsē socru-a mă chiāma:
Hai ginere să'ți dau fata,
Iți dau fata și doi boi
Numai o du dela noi.

*) Ciupă=baia pentru copii mici.

— Să mi dai șesē cătră șesē,
Fata ta n'o scotū din casă,
Fata ta-i scurtă 'n picioare
Maici-i trebe țesătoare
Și n'ajungē la tǎlpige
De nu i-oiu face cǎrlige,
N'ajunge la tǎlpișore
De nu-i cioplesou cǎrligiore.

Pentru doi cioroi de boi
Adusei ciama la noi;
Când am fostū la cununiă
Noroculū era 'n câmpie
Cu piperiu și cu tāmăie
De mine n'a vrutū să scie.

Decātū pită și slānină
Dela muere bētrānă,
Mai bine o cójă arsă
Dela o fată frumoșă.

Cine dracu-a mai vēdutu
Iepure trecendū pe punte
Fată mare tunsă 'n frunte.

Deoarece de Tocqueville trăia foarte retras, sănătatea lui se sdruncină și el deveni foarte iritabil. Pe când lucra la opera sa din urmă: „L'ancien régime et la révolution“, scris: După ce lucrez 5-6 ore, nu mai pot; trebuie să am liniște, liniște mare, din cauza neplăcerilor ce le întempiă un scriitor pe la finea opului său și cari îi amărăscuie viața. Fără societatea liniștită și întărită a Mariei n'asî pute să mă mai mișc. Este cu neputință să se găsească o ființă, care să ofere un contrast mai fericit față cu mine.

Ministrul Guizot în viața multă mișcată a fost susținut în asemenea mod prin soția sa nobilă. Când el suferia din partea dușmanilor săi, soția lui era cu atât mai amabilă și gingașă față cu el. Deși nu se putea căi, că n'are succese, el găsi totuși viața rece și scris în memoriile sale: Bărbatul duce dorul unei vieți mai desăvârșite și mai dulci decât o pote oferi o viață publică cu toate lucrările și succesele sale. Ceea ce știu acum la finitul carierei mele, am simțit-o încă la începutul și în tot decursul ei: că fericirea casnică este stâlpul fundamental al vieții și că fără de aceasta omul n'are în lume decât numai bucurii fugitive și nedesăvârșite.

(Va urma.)

Din jurul vetrei.

Ghicitură, culesse de George T. Bulgărescu din Predel.

Pisicuța mutului Sare gardulă puțului

Burtea'n sus, Burtea'n jos, Burtea vine furiosu.

Ce podu pe apă e aruncat și de mână nelucrată?

Tândărică, lemnu uscatu, Venită din Tarigradu

Țiganul cu haine scurte Rămâne singur în curte.

Opinca tătărească Cine-o ghici se se șgărească.

Hopa, țopa prin obor, Hopu și eu cu capul golu.

Ostea unui crain Intr'unu vîrfu de paiu.

Ce e'n tufă Și nu suflă?

Măciuca glava Incunjură dumbrava.

Bărnuța de osu Duce porcu'n josu.

MULTE ȘI DE TÔTE.

Unu curiosu rêmășagă.

Unu măcelaru din Saint-Georges-sur-Cher (Francia) s'a rêmășit, de a mânca pe fiă-care și, în timp de unu anu întregu, șese funți de carne de vițel. Rêmășagul este de 1500 franci, plus valoarea carnei consumate à 80 de centime funtulu, adică 2190 funți cu câte 80 centime, facu 1752 franci. Rêmășagul durcă deja de 10 luni și măcelarul a mâncat cu 100 funți mai

mult decât se venia pe acestu timp. Socotind greutatea unui vițel cu 30 kilograme netto, elu va mânca deci într'unu anu 32 viței, și continuându acestu regim în timp de 50 de ani, elu ar mânca o turmă de 1600 animale, respective 112,000 kilograme de carne.

Miri împușcați.

În satul Saint Denis (Francia) s'a făcutu nu de mult o nunță țărănească. După cunună tînăra păreche însoțită de tôte rudeniile în frunte cu lantarii se întorceau spre casă, când trecendu pe lângă unu desîș se auđi o detunătură după care mirele cădu mortu la pămîntu, urmă apoi o a doua detunătură, care culeă și pe mireasa. Cei de față rămânendu înmărmuriți de acestu întemplare, ucigașulu putu să scape cu fuga. Bănuiala a căduțu asupra unui tînăr țărănu, anume Manaranche, pe care fata omorîtu nu a voit să-lu ia de bărbatu. Elu era în totu satulu cunoscutu ca bun vînătoru. Gendarmii luându-se în urma lui îl aflară a doua și mortu în pădure. Se crede deci, că îndată după săvîrșirea crimei, elu s'a retras în pădure și s'a împușcatu.

Cum vorbește împăratul Germaniei.

Stenografulu Eduard Engel din parlamentulu germanu, care a avut ocaziunea a stenografia mai multe discursuri de ale tînărului împăratu germanu, se exprimă astfel asupra destoiniciei și iuțelei, cu care vorbește Wilhelm II: În număr mijlociu, într'unu discursu, împăratulu exprimă 275 silabe pe fiă-care minută și ajunge câte odată și la cifra enormă de 300 silabe într'o minută.

Congresu de pântecoși.

La 29 Decemvre a. c. s'a ținutu în Berlinu „Primulu congresu berlinezu de ômeni grași“, la care aveau dreptu să ia parte ômeni de celu puțin 200 funți. S'au adunatu cam 50 inși; 7 din ei au fost proclamați ca cei mai grei. Celu dintîiu, Berg dela o berărie din Stralau, cumpenea curatu 399 funți. După elu urmă unulu, Cohn, cu 365, unu restauratoru din Berlinu Hubert, cu 364 funți, și așa mai departe. Cei mai grași s'au premiați unulu cu 50 litri bere, alu doilea cu unu porc frumosu, grasu.

Convocare

la adunarea generală a Reuniunii de cântări a plugariloru românî gr. cat. din Șomcuta mare, ce se va ține în localitățile școlii gr. cat. din locu la 21 Decemvre 1890 d. p. la 2 ore st. n. fiindu rugați cu onore toți membrii de a se prezenta.

Obiectele pertractănde voru fi:

- a) Reportulu Comitetului despre starea reuniunii.
b) Supra-censurarea rațiuniloru, darea de absolutoriu și votarea bugetului pentru anul viitoru.
c) Alegerea funcționariloru reuniunii și a membriloru din comitetu.
d) Propunerile, cari la timpul s'au se voru subterne din partea membriloru reuniunii.
Șomcuta mare, la 10 Decemvre 1890.
Nicolau Nilvanu președinte
Simeonu Meciu. secretaru

Sciri comerciale.

B. Pesta, 6 Decemvre. Negoțulu productelor economice a fost în săptămâna premergătoare de totu liniștitu; consumulu internu s'a aprovizionat, cea mai mare parte, mai înainte, pentru esportu au intratu forte puține comande. În manufacturî de asemenea a dominatu liniște. În referințele de banî a intratu o îmbunătățire cătră sfîrșitulu săptămânei, din causă că cerințele pentru escomptu au fost mai puține. Etalonulu de interese pentru efectele prima este 5 1/2 procente.

Timpulu în cursulu săptămânei a fostu mai multu turbure și neguros, temperatura pentru acum cam domolă. În mai multe

ținuturi din țeră au căduțu ploi mănose, priinciose pentru sêmănături, cari din urmă suntu îndestulitate.

Cereale. În situația piețelor esterne nici o schimbare însemnată. În New-York au încheiatu cu 1 cent. mai josu. În Anglia prețurile neschimbate. În Francia, grăulu ceva mai fermu.

În B.-Pesta prețurile au încheiatu totu ca în săptămâna premergătoare. Mișcarea în grâu cam de 130.000 m. metrice. Secara, ofertă puțină, der și cumpărătoru puțin. — Orzulu totu asemenea. În totalu s'au vîndutu 4000 m. metr. Porumbu vechiu a intratu cam 5000 m. metr. de Bulgaria, care s'a vîndutu cu 6.70; marfă nouă a intratu mai puțină, cererile au fostu mai bune, de aceea prețulu s'a urcatu cu 10-15 cr. Mișcarea cam 6000 m. metr. — După ovêșu n'a prea fostu întrebare.

Pastăioșele s'au căutat pe lângă prețurile din săptămâna trecută atătu pentru consumulu localu, cătu și pentru provință. Notéză: fasolea albă mare 7.75, — linte 8-9 fl., — mazerea se menține la 11-11.50, — hrîșca 7.40, 7.50, — macu 26-27 fl., sêmența de cânepă 11.50-12 fl.

Coloniale. Negoțulu viu binișoru. Notéză zaharul rafinat 32.50, cubu 33.50, 33 fl. — Cafêua s'a mai ieftinitu ceva, Ceylon 203, 191 fl., Mocca 192, 184 fl.

Victualie. Ouș au intratu puține, negoțu fermu. S'au vîndutu 31-33 la 1 fl. Lada de 1440 bucăți notéză 44, 45.50. — Galite: Gâșcele, prețuri ferme. S'au plătitu tăiate cu 4.40, 4.60, îngrășate, vii, 2.30, 2.80 fl., pui 70 cr.—1.10, rațe 1.50-2 fl., curci 2.75-3.75 fl. — Tôte cu părechea. — Cartofi galbini 2.90-3.20 flor.

Miere s'au vîndutu din a doua mână 1.50 m. metr. cu 29-29.50 fl.

Ceră de Rosenau s'a vîndutu cu 132-133 fl.

Nucî au intratu 800 m. metr. Fiindcă suntemu aproape de sêrbătoru, prețurile suntu ferme. Fruntea de Transilvania notéză 26-28 fl.; Dobrișinu, Oradea mare 19-21 fl.

Secăra ungurescă s'a negociat cu 17-18 fl.

Unsore de porcă fără căutare, s'a vîndutu cu 52 fl. în vasu și cu 50 fl. fără vasu.

Lâna. Și în săptămâna asta fără animo. S'au vîndutu puține porții calitate mai fină cu 120-121, 116-117, ceva de munte și de veră cu 70-71 fl. Pe piețele din Australia prețurile au datu îndereptu cu 25%.

Pei. Negoțu neînsemnatu. — În pei uscate nici unu negoțu, lucrate fără căutare.

Calendarul septemănei. Decemvre are 31 zile. Table with columns for dates and names of saints or events.

Tergulu de rimători din Steinbruch. La 8 Dec. n. starea rimătoriloru a fostu de 97.339 capete, la 9 Dec. au intratu 2206 capete și au eșitu 1517 rêmânendu la 9 Dec. unu număr de 97.128 capete. — Se notéză: marfa ungurescă veche, grea dela. 42 până la 43 cr.

marfă ungurescă tineră grea dela 42 1/2 cr. până la 43 cr., de mijlocu dela 44 cr. până la 45 cr. — ușoră dela 44 cr. până la 44 1/2 cr. — Marfă țărănească grea dela — până la — cr. — de mijlocu dela 42 cr. până la 42 1/2 cr. ușoră dela 38 cr. până la 40 cr. — Marfă de România de Bákony grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci grea dela — cr. până la — cr., însă transito ușoră dela — cr. până la — cr. transito dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci dela — cr. până la — cr. Marfă sêrbescă grea dela 42-42 1/2 cr. transito, mijloci grea dela 41-42 cr. transito, ușoră dela 37-40 cr. Porcu îngrășat de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrășat cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășat cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Bursa de măriuri din Budapesta dela 10 Dec. n 1890

Table with columns for Săminte, Săminte vechi ori noue, and Producte div. It lists various agricultural products and their prices.

Cursulu pieței Brașov

Table showing exchange rates for various currencies like Romanian, French, and English.

Cursulu la bursa de Viena

Table showing exchange rates for gold, silver, and various bank notes in Vienna.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabilu interimalu: Gregoriu Maior.

DEMOISELLE PARISIENNE,

excellentes références, brevet supérieur, diplômée pour l'Anglais, l'Italien et l'Espagnol, connaissant le dessin, la peinture et le piano, désire entrer comme institutrice dans une bonne famille.

S'adresser au Bureau du Journal, ou écrire à Mlle D. S. poste restante, Kronstadt. 474.4-4

Forté importantă invențiune contra slăbiciunii (impotență.)

Pentru Bărbați!

Cu **Potentator** c. r. pat. se vindecă bărbații imediat și durabil, fără urmă, la casuri unde nimic nu a ajutat, chiar cei slăbiți de mulți ani, s'au curățat de puterea (o cură esternă, plăcută, neiritabilă, garantată de nesupărătoare) a se întrebuița 10 minute pe zi. Atestate dela cei mai distinși profesori, recomandați de către medici și mii de scrisori de mulțămire din partea celor ce s'au vindecat radical, recomandă fără interes întrebuițarea **Potentatorului** c. r. pat. Succesul durabil. Trimiterea cu poșta și pachetarea se face în modul cel mai discret. Conținutul și proveniența secretă. **Dr. CARL ALTMANN**, Viena, VII., Mariahilferstrasse No. 70. Broșure se trimite la cerere gratuită și franco. 477.13-1

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria **I. Gross**, și în librăria **Nicolae Ciurcu**.

Numai încă puține zile.

Tragerea deja în 16 Decembrie 1890

Loteriei de Stat cu scop filantropic.

Câștigul principal 60,000 fl.

Câștiguri în total 160,000 fl.

Losuri à 2 fl. se capătă: la Direcțiunea loteriei în Budapesta (Pesta, oficiul vamal principal semi-etagiu), la toate oficiile de loterie, sare și de dare, la cele mai multe oficii postale, la „Mercur“ în Viena și la toți debitanții de losuri însărcinați cu vânzarea lor în toate orașele și localitățile mai însemnate. Budapesta, 1 Octombrie 1890.

450,2-2

Direcțiunea loteriei reg. ung.

Als preiswerthes, praktisches Weihnachts-Geschenk empfehle ich: **Rohseid. Bastroben** (ganz Seide) fl. 10.50 per Robe, sowie fl. 14.25, 17.50, 21.25, 26.25, bis 29.60 nadelfertig. Es ist nicht notwendig vorher Muster kommen zu lassen; ich tauche nach dem Feil um, was nicht convenirt. Muster von schwarzen, farbigen und weissen Seidenstoffen umgehend. Seidenfabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Briefe kosten 10 Fr. Porto.

Pharmacia la „goldenen Reichsapfel.“ **I. PSERHOFER** I. Singerstrasse 15. Viena,

Pilule pentru curățirea sângelui, vechiu cunoscut medicament de casă ușor purgativ, mai înainte numite „*Pilule universale*“, merită cu totu dreptul numirea din urmă, de ore-ce în realitate sunt multe bôle, la cari aceste pilule au dovedit efectul în adevăr escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpate pretutindenea, de mulți medici prescrie și puține familii se vor afla, la cari ar lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

Din aceste pilule costă: 1 cutiă cu 15 pilule 21 cr., 1 sulă cu 6 cutii 1 fl. 5 cr., la trimiteri nefrancate cu rambursă 1 fl. 10 cr.

Trimițându-se prețul înainte costă dinpreună cu espedarea francată. 1 sulă cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. — (Mai puțin de un sul nu se poate trimite.)

Se face rugarea de a cere pilulele pentru curățirea sângelui anume (espres) ale lui **I. Pserhofer** și de a observa la aceea, ca etichetele de pe capacul flă-cărei cutii să fie provădate cu subsemnătura **I. PSERHOFER**, care se află și pe instrucțiune în coloare **roșie**.

Balsam în contra degerăturii de **I. Pserhofer**, 1 borcanelu 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Sucul Spitzwegerich, în contra catarului, răgușelei, tusei spasmodice etc. 1 sticlă 50 cr.

Alifă americană în contra durerilor reumatice, 1 fl. 20 cr.

Praf în contra asudării picioarelor, prețul unei cutii 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Balsam în contra gușilor, 1 sticlă 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viață (Picăturile de Praga), pentru stomach stricată, contra nemisturii etc. etc. 1 sticlă 22 cr.

Minunatul balsam englezesc. 1 sticlă 50 cr., 1 sticlă mică 12 cr.

Prafuri în contra tusei etc., (Fickerpulver) 1 cutiă 35 cr., cu trimiterea francată 60 cr.

Pomada-Tanochinin de **I. Pserhofer**, cel mai bun mijloc pentru creșterea părului. Un borcan 2 fl.

Plastru-universal, de profeser **Stuedel**, medicament de casă pentru răni, bube etc. 1 borcan 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare-universală de curățeniă, de **A. W. Bulrich**. Un medicament escelent contra tuturor urmărilor misturii stricate. 1 pachet 1 fl.

Afară de preparatele aci numite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin toate diarele austriace, și la casă, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit, se vor procura la cerere cu promptitudine și cât se poate de estin.

Trimiterea cu poșta se efectuează grabnică, fiind prețul trimis înainte, comanda mai mare se efectuează și cu rambursă.

Trimițându-se prețul înainte, (mai bine cu mandat postal) portul este mai estin, ca cu rambursă. 467.12-4

FUNDATĂ ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FUNDATĂ ÎN 1888.

A. MUREȘIANU

BRAȘOVŪ, PIAȚA MARE No. 22.

Acestu stabilimentu este provăduțu cu cele mai noue mijloce tehnice și asortatū cu totu felulū de caractere de litere din cele mai moderne, este pusū în pozițiune de a putea esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețā, precum:

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AURŪ, ARGINTŪ ȘI COLORI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
PENTRU TÔTE SPECILE DE SERVICIURI.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de **HOTELURI** și **RESTAURANTE.**

COMPTURI, ADRESE, CIRCULARE, SCRISORI, CUVERTE,
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE ANUNCIURI.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

BILETE DE INMORMENTĂRI.

Comandele eventuale se primescū în biurulū tipografiei, Brașovū, piața mare Nr. 22, etagiulū I, cătrā stradā. Comandele din afarā rugāmū a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovū.